

6. september 1974 kl. 18.30.

TRYGVE BRATTELI

Åpningen av Lambertseterdagene 6. september 1974.

Nye bydeler av den typen vi kjenner fra siste generasjon, har forskjellige navn. Noen kaller dem drabantbyer, andre kaller dem sovebyer. Ikke noen slike betegnelser høres noe tillokkende ut. Et sted hvor tusener av mennesker holder til, skal leve, skal være seg selv bevisst, skal søke fellesskap og trivsel.

Lambertseter kom tidlig ut i denne nye byggeperioden - med de svakheter og den styrke det måtte ha. Denne byen ble reist på et tidspunkt da det over hele Østlandet - og særlig i Oslo - var en desperat boligmangel. Det å få til flest mulig teiligheter hurtigst mulig, gikk foran alt annet. Det var en tid da det var vanskelig endog å ta til orde for nye skoler, for ikke å snakke om andre institusjoner som er nødvendige hvis en bydel skal leve sitt eget og selvstendige liv.

Hit kom dere og her har livet formet seg i denne eldstebror av de mange nye bydelene.

Nettopp en slik boligform formelig roper på organer til å ta seg av stedets lokale oppgaver, på aktive mennesker som kan samle kreftene om tiltak for å gjøre denne boformen levende.

De nye bydelsutvalga er her særlig interessante. De har nå vært i virksomhet i snart to år. Det er ikke lang tid for et slikt organ. Det hele er ennå i sin begynnelse, og det bør ha store utviklingsmuligheter i framtida.

Skeptikere vil kanskje spørre om bydelsutvalga har noen makt og myndighet. Ikke så mye - ennå! Men dette har de tilfelles med startperioden for de fleste demokratiske organer. I de vel etablerte demokratier synes nasjonalforsamlingen å ha en relativt ruvende plass. Historisk sett er det noe nokså nytt. Alle nasjonalforsamlinger startet som nokså maktløse og formelle institusjoner. Ved sitt eget arbeide ble de etter hvert politiske maktsentra i de demokratiske land.

En liknende utvikling kan en etterspore når det gjelder kommunale styreorganer. Og i fylkene foregår det nettopp i vår tid en konsolidering av sterkere folkevalgte organer.

Jeg tror noe liknende vil kunne skje med bydelsutvalg og mulige grendeutvalg. Vår tid er preget av mange og delvis motstridende tendenser. En av dem er den voksende sans for nærdemokrati, kravet om at mennesker skal ha innflytelse på forhold som betyr noe for deres eget daglige liv. I en slik innledende periode betyr det mye å ha aktive og interesserte folk i utvalget. Jeg ønsker Lambertseter bydelsutvalg lykke til i sitt arbeide.

Det er reist krav om at også bydelsutvalga

bør velges ved direkte valg av folk i utvalgets område. Det har mye for seg og den saken er under forberedelse.

Disse lokale organer har i dag begrenset myndighet. Beslutningene blir tatt i de felles kommunale organer. Likevel åpner de en legal mulighet for å øve innflytelse på saker av særlig betydning for bydelen. De skal både ordne opp i stedets interne problemer og oppgaver, og gjøre bydelens interesser og krav hørt i den felles kommune.

Jeg vet at dere nettopp nå er sterkt opptatt av en stor sak for dette område. Jeg har fornemmet at en kanskje gjerne skulle være julenissen som delte ut milde gaver her og nå. Julenissen kommer imidlertid ikke ut av sin hule før nærmere midtvinteren, og da får vi se hva han kan ha ferdig i sekken. La meg imidlertid si noen ord om Lambertseter friluftsområde.

For trivsel og rekreasjon betyr det mye at et bymiljø har fritidsområder der barn og ungdom kan leke og utfolde seg adskilt fra trafikken i gata og den voksne kan slappe av etter arbeidsdagen og få kontakt med naboer. Det er nok slik at det ved utbyggingen av nye boligstrøk for 20-25 år siden ofte er blitt for liten plass reservert for lek og fritidssysler.

Dette er en nå i moderne byplanlegging fullstendig på det rene med, men det vil som regel være meget vanskelig å rette på forholdene der en står overfor ferdige bydeler.

Jeg vet at folk på Lambertseter i lengre tid har vært opptatt av å få utvidet sine fritidsarealer, og i den sammenheng har kastet sine øyne på det såkalte masteområde. Jeg vet fra statsråd Bjartmar Gjerde at Lambertseter bydelsutvalg, og ikke minst dets formann, er meget aktive når det gjelder denne saken.

Det ligger her et sentralt og praktisk talt ubebygget stort og vakkert område, det gir så ubetinget muligheter. Det er helt klart at dette fine område nå ikke har noen rimelig utnytting. Når det gjelder å få frigjort masteområdet for Lambertseters og Oslo bys befolkning, forstår jeg det slik at arbeidet nå er kommet godt i gjenge. Staten er innstilt på at Oslo kommune ved make-skifte skal få overta masteområdet. Dette må foregå i forsvarlige former, men det er ikke tvingende nødvendig å bekrefte at Guds kvern alltid skal male langsomt.

Likevel kan det være praktisk så snart som mulig å finne en overgangsordning slik at det meste av området kan åpnes for folk snarest. Så får alle parter arbeide videre med den endelige løsning av juridiske og økonomiske spørsmål. Saken er under behandling. Det har vært en stor og autorativ befarings av området. Jeg forstår det slik at Oslo Kommune vil ta initiativ i saken, og statens organer vil bli stilt i beredskap for å være med i løsningen av den.

Vi skal gjøre det vi kan for å ordne saken,
i første rekke for å åpne området for folket her,
og for å sikre dette som et friluftsområde i
dette distrikt.